

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 10.01.2025
Sayı : 1001

10/2240

A. SİBEL YANIKÖMEROĞLU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'nin en fazla nüfusuna sahip olan şehri İstanbul başta olmak üzere ülke genelindeki işsizlik, düşük gelir, hayat pahalılığı, yüksek enflasyon ve ekonomik kriz gibi nedenlerle derin yoksulluk yaşayan ailelerin ve çocukların tespit edilip, yaşadıkları zorlukların ortaya çıkarılarak gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ile TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

A. Sibel YANIKÖMEROĞLU
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Derin yoksulluk, insanların açlık sınırının altında yaşayıp, en temel haklarına dahi erişemediği sosyal dışlanma ve ayrımcılığın hem sebep hem de sonuç olduğu bir yoksulluk halidir. Yoksulluğun artması beraberinde yetersiz beslenme, barınma sorunu, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişememe, suç oranlarının ve çocuk işçi sayısının artması gibi pek çok sorunu da beraberinde getirmektedir.

Yoksulluğun en çok etkilediği grup ise çocuklardır. Türkiye, OECD ülkeleri arasında çocuk yoksulluğunda ilk sıradadır. Son dönemde hızla artan yoksullaşma Türkiye'de önce en hassas grup olan çocukları vurmuştur. Türkiye'de bugün her 5 çocukta biri derin yoksulluk sorunları yaşamakta, yeterli ve besleyici gıdaya ulaşamamakta veya eğitim ve sağlık hizmetlerine erişememektedir.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından yapılan araştırma ile, Türkiye'de 0-17 yaş grubundaki 7,03 milyon çocuğun yoksulluk içinde yaşadığı, bunların 2 milyonunun ise derin yoksulluk içinde olduğu belirlenmiştir.

Yoksulluğu en çok etkileyen faktörlerden biri de gıda enflasyonudur. Gıda maddelerinde arzın yetersiz olmasına karşılık talep fazlalığı ve buna karşılık sürekli artan gıda fiyatları gıdaya erişimi zorlaştırmaktadır. Gıdaya erişim yoksul ailelerde daha büyük bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Ortalama gıda enflasyonu %47 iken, dar gelirlinin gıda enflasyonu %80'i bulmaktadır.

Dünya genelinde enflasyonun etkisi son dönemlerde azalırken Türkiye kronikleşen enflasyonla mücadele etmektedir. Türkiye'de gıda enflasyonu genel enflasyondan da yüksek seyretmektedir ve dünya genelinde gıda enflasyonunun en yoğun yaşandığı ülkelerden biridir. Bu durum, gelirleri gıda fiyatları ile paralel bir şekilde artmayan vatandaşların, sağlıklı gıdaya erişimlerini daha da zorlaştırmaktadır.

Yüksek nüfusa sahip olması sebebiyle İstanbul, gelir dağılımındaki adaletsizliğin de etkisiyle gıda enflasyonunun getirdiği olumsuzluklardan en çok etkilenen kentlerin başında gelmektedir. Bu durum, sosyal ve ekonomik hayata da doğrudan yansımaktadır ve yoksulluğu artırmaktadır.

İstanbul Planlama Ajansı'nın Kasım 2024'te yaptığı araştırmaya göre İstanbul'da yaşamın maliyeti geçen yılın aynı ayına göre %59,43 artmıştır. İstanbul'da dört kişilik bir ailenin ortalama yaşam maliyeti 75.717 liraya çıkmıştır.

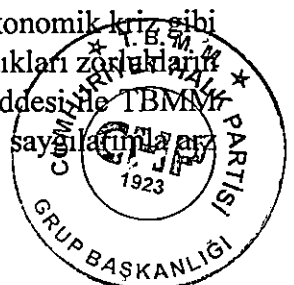
İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO), Aralık 2024'te yayınladığı perakende fiyat hareketlerinin göstergesi olan "İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi" önceki yılın aynı dönemine göre %55,27 artmıştır. Toptan fiyat hareketlerini yansıtan "Toptan Eşya Fiyatları İndeksi" ise önceki yılın aynı dönemine göre %40,64 artmıştır.

Yine İstanbul Ticaret Odası verilerine göre 2024 Aralık ayında perakende fiyatlarda bir önceki yıla göre artış oranı; konut harcamaları grubunda %82,68, kültür, eğitim ve eğlence %60,77, ev eşyasında %39,73, giyimde %67,15, gıdada %46,85, ulaştırma ve haberleşme harcamalarında %42,63, sağlık ve kişisel bakımda %58,55 ve diğer harcamalar grubunda %50,99 olarak gerçekleşmiştir.

Tüm bu artış oranlarının yanında, 2025 yılı için asgari ücrete ise sadece %30'luk bir artış yapılmıştır. Bu da yoksulluğun ve yoksul sayısının her geçen gün artmaya devam edeceğinin bir göstergesidir.

Sürekli yoksulluğun artması, ekonomik istikrarsızlığın önemli bir işaretidir ve kalıcı yoksulluğu derinleştirmektedir. Bu noktada sorunları görmezden gelmek yerine çözüm odaklı yaklaşmak ve daha fazla sosyal politikalar üretmek gerekmektedir. Başta gelir dağılımı eşitsizliği, işsizlik, gıda enflasyonu olmak üzere yoksulluğu derinleştiren sorunlarla mücadele edilmelidir.

Bu kapsamda, başta Türkiye'nin en fazla nüfusuna sahip olan şehri İstanbul olmak üzere ülke genelindeki işsizlik, düşük gelir, hayat pahalılığı, yüksek enflasyon ve ekonomik kriz gibi nedenlerle derin yoksulluk yaşayan ailelerin ve çocukların tespit edilip, yaşadıkları zorlukların ortaya çıkarılarak gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ile TBMM'nin 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederim.

Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1	Kasım Karaman	Antalya	
2	Gülcan KİŞİ	MERSİN	
3	Aslı GENÇ	KATİER	
4	Rumhan UZUN	MUĞLA	
5	Eylül ERGÜL	İzmir	
6	Türker ATEŞ	Bolu	
7	Derret Mullaoglu	Hatay	
8	Vedat GÖRÜK	KIRKLAR	
9	Ömer Fethi GÖRER	İzmir	
10	Ayça Taşkent	Sakarya	
11	Sunur Gökbatır	Antalya	
12	Aykut Kaya	Antalya	
13	Mehmet Gökmen	AFRAT	
14	Mehmet Yücel Kaya	Hatay	
15	Hikmet Yalın HALICI	İsparta	
16	Nimet Özdemir	İstanbul	
17	Seyit Yılmaz	İzmir	
18	Reşat Karagöz	Konya	
19	Seyit TORUN	Ordu	
20	Suat Özgüden	İstanbul	
21	Canlı ARI	Antalya	
22			

